

ДЕФІЦИТ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАЛУЧЕННЯ КРЕДИТІВ МВФ

The International Monetary Fund is an important component of forming the middle ground for Ukraine's economic growth. Thanks to loans, Ukraine has stabilized its economy and moved from a significant balance of payments deficit to a surplus.

Міжнародний валютний фонд – це організація, яка створена з метою зміцнення глобального валютного співробітництва, забезпечення фінансової стабільності та врегулювання валютно-кредитних відносин країн-членів. Основною метою МВФ є забезпечення стабільності системи валютних курсів та міжнародних платежів, що дає можливість країнам здійснювати міжнародні операції. Членами МВФ є 189 країн, Україна набула членства в 1992 р. та розпочала активну співпрацю з фондом в 1995 році. МВФ надає кредити країнам-членам, які зазнають реальних чи потенційних проблем з платіжним балансом, щоб допомогти їм відновити свої міжнародні резерви, стабілізувати національну валюту, забезпечити оплату імпорту та розвиток експортної складової балансу, що допоможе подолати основні проблеми країни. Також фонд співпрацює з урядами усіх країн, надаючи консультації щодо їх економічного розвитку. Перший кредит від МВФ Україна отримала в 1998 р. під час фінансової кризи, який допоміг країні уникнути дефолту. А у важкі для України 2014-2015 роки МВФ став найбільшим та найвпливовішим для держави позичальником.

Однією з ключових причин збільшення обсягів іноземних кредитів від ЄС (1,6 млрд євро), Світового банку (1,3 млрд дол. США), Канади (0,2 млрд дол. США), Японії (0,1 млрд дол. США) та звичайно від МВФ став дефіцит платіжного балансу України. Формування дефіциту було зумовлено насамперед погіршенням інвестиційного клімату внаслідок проведення бойових дій на Сході країни та накопичення низки макроекономічних дисбалансів. Виник дефіцит за кредитами та облигаціями приватного сектору на рівні 5,52 млрд. дол. США. Також суттєво зменшилися обсяги експорту внаслідок припинення співпраці з Російською Федерацією, скоротилися обсяги виробництва на окупованих територіях.

Таблиця.1.

Історія кредитних угод між МВФ та Україною (в СПЗ)

Facility	Date of Arrangement	Expiration Date	Amount Agreed	Amount Drawn	Amount Outstanding
Extended Fund Facility	Mar 11, 2015	Mar 10, 2019	12,348,000	5,444,210	5,444,210
Standby Arrangement	Apr 30, 2014	Mar 10, 2015	10,976,000	2,972,670	2,972,670
Standby Arrangement	Jul 28, 2010	Dec 27, 2012	10,000,000	2,250,000	0
Standby Arrangement	Nov 05, 2008	Nov 05, 2008	11,000,000	7,000,000	0
Standby Arrangement	Mar 29, 2004	Mar 28, 2005	411,600	0	0
Standby Arrangement	Sep 04, 1998	Sep 03, 2002	1,919,950	1,193,000	0
Extended Fund Facility	Aug 25, 1997	Aug 24, 1998	398,920	181,328	0
Standby Arrangement	May 10, 1996	Feb 23, 1997	598,200	598,200	0
Standby Arrangement	Apr 07, 1995	Apr 06, 1996	997,300	538,650	0
Total			48,649,970	20,178,058	8,416,880

Джерело: <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/extarr2.aspx?memberKey1=993&date1key=2017-02-28>

Хоча ставлення до кредитів різняться і звичайно, такі кредити мають як позитивні так і негативні сторони (серед яких можна виділити зростання зовнішнього боргу) залучення коштів від МВФ позитивно вплинуло на економічний розвиток України.

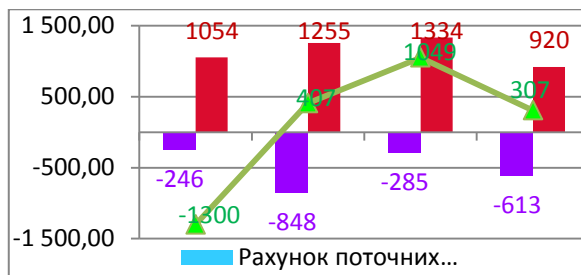

Рис. 2. Агрегати платіжного балансу України в I півріччі 2015 – I півріччі 2018 рр.

Джерело: <http://optimacenter.org/>

За даними НБУ платіжний баланс за січень-листопад 2018 року зведено з профіцитом в 1,1 млрд. дол. США, відбулося зростання експорту товарів на 6.2%, істотно уповільнилося зростання імпорту, приплив капіталу за фінансовим рахунком у листопаді становив 1,6 млрд. дол. США, приплив прямих іноземних інвестицій становив 2 млрд дол. США, 21% із яких – операції банківського сектору з переоформлення боргу в статутний капітал. Як результат платіжний баланс у листопаді 2018р. було зведено з профіцитом на рівні 1.3 млрд. дол. США, внаслідок чого міжнародні резерви на кінець місяця збільшилися до 17,7 млрд. дол. США, **що забезпечує фінансування імпорту протягом трьох місяців наступного періоду.** Водночас упродовж грудня завдяки купівлі Національним банком валюти на міжбанківському валютному ринку та надходженню фінансування від МВФ міжнародні резерви збільшилися до рекордного за 5 років рівня в 20,7 млрд. дол. США (станом на 27.12.2018)

Отже, співпраця з Міжнародним валютним фондом є однією з ключових складових пришвидшення економічного розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України URL: <https://www.bank.gov.ua/news/all/platijniy-balans-zvedeno-z-profitsitom-u-11-mlrd-dol-ssha-za-sichen-listopad-2018-roku>
2. International Monetary Fund URL: <https://www.imf.org/external/>
3. Міністерство фінансів України URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovanij-derzhavju-borg>
4. Експертно-аналітичний центр «Оптіма» URL <http://optimacenter.org/>